

Prövning av begäran om ändringar av metod för att dela kostnader för omdirigering och motköp för kapacitetsberäkningsregion Hansa

Beslut

- 1 Energimarknadsinspektionen (Ei) godkänner, efter redaktionella tillägg och ändringar av tillsynsmyndigheterna, Affärsverket svenska kraftnäts (Svenska kraftnät) begäran om ändringar av metoden för att dela kostnader för omdirigering och motköp i kapacitetsberäkningsregion Hansa, bilaga 1. I övriga delar gäller metoden oförändrad i enlighet med Ei:s beslut den 12 mars 2021 (Ei:s ärendenummer 2019-102451).
- 2 Beslutet gäller under förutsättning att samtliga tillsynsmyndigheter i kapacitetsberäkningsregion Hansa fattar ett beslut med samma innebörd.
- 3 Detta beslut kan komma att ändras eller upphävas efter begäran av Europeiska kommissionen.

Beskrivning av ärendet

Av Europeiska kommissionens förordning (EU) 2015/1222 av den 24 juli 2015 om fastställande av riktlinjer för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning (förordning (EU) 2015/1222) framgår att alla systemansvariga för överföringssystem (systemansvariga) inom en kapacitetsberäkningsregion tillsammans ska utarbeta ett förslag till en gemensam metod för att dela kostnader för omdirigering och motköp. Metoden ska omfatta lösningar för att dela kostnader för åtgärder av gränsöverskridande betydelse.

Ei godkände den 20 februari 2019 Svenska kraftnäts förslag till metod för att dela kostnader för omdirigering och motköp för kapacitetsberäkningsregion Hansa i

enlighet med artikel 74 i förordning 2015/1222.¹ Den 12 mars 2021 godkände Ei därefter ändringar i metoden.²

Den 7 maj 2021 beslutade Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (ACER) att lägga till sammanlänkningsregionen mellan elområdena Sverige 4 och Tyskland/Luxemburg i kapacitetsberäkningsregion Hansa.³ Kapacitetsberäkningsregion Hansa utgörs för närvarande av följande elområdesgränser och systemansvariga.

- a) Danmark 1 – Tyskland/ Luxemburg (DK1 - DE/LU), Energinet.dk och TenneT TSO GmbH.
- b) Danmark 2 – Tyskland/ Luxemburg (DK2 - DE/LU), Energinet.dk och 50Hertz Transmission GmbH.
- c) Sverige 4 – Polen (SE4 - PL), Svenska kraftnät och PSE S.A.
- d) Danmark 1 – Nederländerna (DK1 - NL), Energinet.dk och TenneT TSO B.V.
- e) Sverige 4 – Tyskland/Luxemburg (SE4 - DE/LU), Svenska kraftnät, TenneT TSO GmbH och Baltic Cable AB.

Ansökan

Svenska kraftnät kom den 31 mars 2022 in till Ei med ett förslag till ändringar av metoden för att dela kostnader för omdirigering och motköp för kapacitetsberäkningsregion Hansa i enlighet med artikel 74 förordning (EU) 2015/1222. Ändringarna syftar till att inkludera sammanlänkningsregionen SE4 - DE/LU i metoden eftersom denna sammanlänkning efter beslut av ACER lagts till i kapacitetsberäkningsregion Hansa. Förslaget har utarbetats gemensamt av de systemansvariga inom kapacitetsberäkningsregion Hansa. Även den systemansvariga i Norge har deltagit i framtagandet av förslaget.

Samordning och ärendets handläggning

Ei har tillsammans med de berörda tillsynsmyndigheterna i kapacitetsberäkningsregion Hansa analyserat förslaget. Tillsynsmyndigheten i Norge har deltagit som observatör.

Sammanfattningsvis har tillsynsmyndigheterna i sin samordning kommit fram till att de systemansvarigas förslag till ändringar av metoden kan godtas.

¹ Ärendenummer 2018-100270.

² Ärendenummer 2019-102451

³ ACER beslut nr 04/21

Tillsynsmyndigheterna har även enats om mindre redaktionella ändringar i metoden.

Bestämmelser som ligger till grund för beslutet

Förordning (EU) 2015/1222

Metod för att dela kostnader för omdirigering och motköp

- 1 Senast 16 månader efter det att beslutet om kapacitetsberäkningsregioner har fattats ska alla systemansvariga för överföringssystem i varje kapacitetsberäkningsregion utarbeta ett förslag till en gemensam metod för att dela kostnader för omdirigering och motköp.
- 2 Metoden för att dela kostnader för motköp och omdirigering ska omfatta lösningar för att dela kostnader för åtgärder av gränsöverskridande betydelse.
- 3 Kostnader för omdirigering och motköp som är berättigade att delas mellan berörda systemansvariga för överföringssystem ska bestämmas på ett öppet och kontrollerbart sätt.
- 4 Metoden för att dela kostnader för omdirigering och motköp ska åtminstone:
 - a) bestämma vilka kostnader, uppkomna efter utnyttjande av sådana avhjälpande åtgärder där kostnader beaktats i kapacitetsberäkningen och där en gemensam ram för utnyttjande av sådana åtgärder har fastställts, som är berättigade att delas mellan alla systemansvariga för överföringssystem i kapacitetsberäkningsregionen enligt metoden för kapacitetsberäkning som anges i artiklarna 20 och 21,
 - b) definiera vilka kostnader, uppkomna efter utnyttjande av omdirigering eller motköp för att säkerställa den garanterade kapaciteten mellan elområdena, som är berättigade att delas mellan alla systemansvariga för överföringssystem i kapacitetsberäkningsregionen enligt metoden för kapacitetsberäkning som anges i artiklarna 20 och 21,
 - c) fastställa regler för regiontäckande kostnadsdelning så som bestämts i enlighet med leden a och b.
- 5 Metoden som utarbetas enligt punkt 1 ska omfatta
 - a) en mekanism för att kontrollera det faktiska behovet av omdirigering eller motköp mellan de berörda systemansvariga för överföringssystemen,

- b) en mekanism för att i efterhand övervaka användningen av avhjälpande åtgärder med kostnader,
 - c) en mekanism för att bedöma de avhjälpande åtgärdernas inverkan, baserad på driftsäkerhet och ekonomiska kriterier,
 - d) en process som medger förbättringar av de avhjälpande åtgärderna,
 - e) en process som medger att de behöriga tillsynsmyndigheterna kan övervaka varje kapacitetsberäkningsregion.
- 6 Metoden som utarbetas enligt punkt 1 ska också
- a) ge incitament till hantering av överbelastningar, inklusive avhjälpande åtgärder, och incitament till verkningsfulla investeringar,
 - b) överensstämna med ansvaret och skyldigheterna för de berörda systemansvariga för överföringssystemen,
 - c) säkerställa en rättvis fördelning av kostnader och fördelar mellan de berörda systemansvariga för överföringssystemen,
 - d) överensstämna med andra relaterade mekanismer som åtminstone omfattar
 - i) metoden för att dela intäkter från överbelastning som anges i artikel 73,
 - ii) kompensationsmekanismen mellan systemansvariga för överföringssystem enligt artikel 13 i förordning (EG) nr 714/2009 och kommissionens förordning (EU) nr 838/2010 (1),
 - e) underlätta en effektiv och långsiktig utveckling och drift av det alleuropeiska sammanlänkade systemet och en effektivt fungerande alleuropeisk elmarknad,
 - f) underlätta anslutning till de allmänna principerna för hantering av överbelastningar enligt artikel 16 i förordning (EG) nr 714/2009,
 - g) möjliggöra rimlig ekonomisk planering,
 - h) vara förenlig med tidsramarna för dagen före- och intradagsmarknaderna, och

- i) överensstämja med principerna om öppenhet och ickediskriminering (artikel 74).

Förslaget till villkor eller metoder ska innehålla ett förslag till tidsplan för genomförande och en beskrivning av förväntad effekt på målen för denna förordning (artikel 9.9).

Syftet med denna förordning är

- a) främja ändamålsenlig konkurrens inom elproduktion, elhandel och elförsörjning,
- b) säkerställa optimal användning av infrastruktur för överföring,
- c) säkerställa driftsäkerhet,
- d) optimera beräkning och tilldelning av kapacitet mellan elområden,
- e) ställa rättvis och icke-diskriminerande behandling av systemansvariga för överföringssystem, nominerade elmarknadsoperatörer, byrån, tillsynsmyndigheter och marknadsaktörer,
- f) säkerställa och förbättra öppen och tillförlitlig information,
- g) bidra till en effektiv och långsiktig drift och utveckling av elöverföringssystemet och elsektorn i unionen,
- h) ta hänsyn till behovet av en rättvis och välordnad marknad och en rättvis och välordnad prisbildning,
- i) skapa en spelplan med lika villkor för nominerade elmarknadsoperatörer,
- j) tillhandahålla en icke-diskriminerande tillgång till kapacitet mellan elområden (artikel 3).

Om godkännandet av villkor eller metoder kräver ett beslut av fler än en tillsynsmyndighet ska de behöriga tillsynsmyndigheterna samråda, samordna och driva ett nära samarbete med varandra för att nå en överenskommelse (artikel 9.10).

Förslagen till följande villkor eller metoder, och eventuella ändringar av dessa, ska vara föremål för godkännande av alla tillsynsmyndigheter i den berörda regionen:

...

- h) Metod för att dela kostnader för omdirigering eller motköp i enlighet med 74.1 (artikel 9.7.h).

Ellagen (1997:857)

I ett beslut av nätmyndigheten enligt sådana riktlinjer som har antagits med stöd av artikel 58.1 i EU:s elmarknadsförordning ska det anges att beslutet kan komma att ändras eller upphävas efter begäran av Europeiska kommissionen (12 kap. 1 b §).

Ei:s motivering till beslutet

Formella krav på beslutsprocessen

Ei har samordnat detta beslut med övriga tillsynsmyndigheter inom kapacitetsberäkningsregion Hansa. De formella kraven på beslutsprocessen är därmed uppfyllda.

Prövning av förslaget

De föreslagna ändringarna i metoden syftar till att inkludera sammanlänkningen SE4 – DE/LU i metoden eftersom denna sammanlänkning genom beslut av ACER lagts till i kapacitetsberäkningsregion Hansa. I övrigt föreslår Svenska kraftnät inga materiella ändringar i metoden.

Mot bakgrund av att den nya sammanlänkningen ska ingå i kapacitetsberäkningsregion Hansa ska det också framgå att de krav som ställs på delning av kostnader för omdirigering och motköp också ska omfatta den systemansvarige för den nya sammanlänkningen. De ändringar som nu föreslås införlivar den nya sammanlänkningen i metoden på samma villkor som övriga systemansvariga. Under samrådet om ändringarna i metoden enades även tillsynsmyndigheterna om att göra vissa redaktionella ändringar i metoden. Förslaget till ändringar i metod för att dela kostnader för omdirigering och motköp med de redaktionella tilläggen kan därav godkännas.

Beslutet i detta ärende förutsätter för sin giltighet att samtliga tillsynsmyndigheter inom kapacitetsberäkningsregion Hansa fattar nationella beslut med samma innebörd.

Detta beslut kan komma att ändras eller upphävas efter begäran av Europeiska kommissionen.

Hur man överklagar

Information om hur man överklagar finns i bilaga 3.

Detta beslut har fattats av avdelningschefen Caroline Törnqvist. Vid den slutliga handläggningen deltog även enhetschefen Elin Broström, verksjuristen Johan Roupe, analytikern Tobias Johansson samt analytikern Alwan Mahmoud, föredragande.

Beslutet har fattats digitalt och saknar därför underskrifter.

Caroline Törnqvist

Alwan Mahmoud

Bilagor

- 1 Svenska kraftnäts förslag till ändringar av metod för att dela kostnader för omdirigering och motköp samt tillsynsmyndigheternas redaktionella ändringar.
- 2 Konsoliderad version efter ändringar av metod för att dela kostnader för omdirigering och motköp.
- 3 Hur man överklagar beslutet.

Skickas till

Affärsverket svenska kraftnät (delges)
Baltic Cable AB (för kännedom)
ACER (för kännedom)